

A virágvadász

Minimum 3x60 perces szövegfeldolgozó és szövegalkotó komplex ökológiai témanap bibliai párhuzammal (magyar, természetismeret, hittan, kreatív írás, vizuális kultúra)

Miről szól ez a tanegység?

A gyerekek napi rendszerességgel hallanak a várható ökológiai katasztrófáról, és rengeteg ismeretük, sőt tapasztalatuk van a témával kapcsolatban. Sokan veszélyeztettségként élhetik meg az ökológiai problémákat, főleg, ha a pandémia jelenségeit is ide soroljuk. A témanap során az irodalmi műveken keresztül ezeket a problémákat, feszültségeket próbáljuk feldolgozni, kibeszélni, -írni és -rajzolni, hogy megtaláljuk a reményt, amire a pusztuló világ képei között is támaszkodhatunk.

Áttekintő vázlat

3.1 Emberek és állatok	60 perc
3.1a Milyen is az ember	10 perc
3.1b Kismadár a szobában	35 perc
3.1c Fokozottan védett állataink	15 perc
3.2 MIÉRT?	60 perc
3.2a Bolygóvigyázás	30 perc
3.2b ÖKO-plakát	30 perc
3.3 A virágvadász	min. 60 perc
3.3a A virágvadász	15 perc
3.3b Ádi és Évu	15 perc
3.3c Köd és fény	30 perc
Összesen	min. 3x60 perc

Előkészületek

A csoportmunkához a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán elérhető ismeretterjesztő szöveget nyomtassuk ki annyi példányban, ahány csoporttal dolgozunk!
A záró világképrajzhoz ideális az aszfaltrajz, ha lehet, teremtjük meg hozzá a lehetőséget! Valószínűleg hosszabb időt is igénybe vehet, ha a gyerekek belefeledkeznek a rajzolásba. Tantermi foglalkozás esetén vágjuk ki előre a kartonköröket, hogy ezzel ne menjen az idő!

3. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Ágai Ágnes:
[Ember] (online)
Csorba Piroska:
Egy nyári délutánon
Forgács Ildikó – Dózsá
Tamás: Bolygóvigyázók
kézikönyve
(részlet, online)
Pacskovszky Zsolt:
A virágvadász
Zelk Zoltán:
Köd és fény

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

- Szöveggyűjtemény
- Internet, projektor, hangfal
- Füzet, íróeszköz

Plakátkészítés anyagai, eszközei
Aszfaltkréta, rajzterület vagy zsírkréta, kartonból kivágott körök

JEGYZETEIM

FELADATOK LEÍRÁSA

3.1 Emberek és állatok

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek gondolkodjanak el az ember és a természet viszonyán!

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Vers olvasása és értelmezése
Tulajdonságyűjtés
Vers hangos olvasása, levegővétel, szünetek szerepe
Kreatív írás: mese, szabadvers madár-nézőpontból
Interaktív multimédiás feladat

3.1a Milyen is az ember

Olvassuk fel a gyerekeknek **Ágai Ágnes** rövid, aforizmaszerű **[Ember]** című versét (elérhető a Reftantáron)! Ki beszél a versben? Miről beszél? Első hallásra meghökkentőnek tűnik, amit mond.

Gondoljunk jobban bele! Gyűjtsenek a gyerekek minél több olyan tulajdonságot vagy jellemző cselekvést, amelyek az állatok szemszögéből nézve furcsák vagy egyenesen károsak!

3.1b Kismadár a szobában

A gyerekek közül olvassa fel valaki **Csorba Piroska: Egy nyári délutánon** című versét!

Majd olvassák együtt, tagolva, sorról sorra, minden sor végén tarthatnak rövidebb-hosszabb lélegzetvételnyi szünetet! Ezek „lélegző” sorok. Nyugodtan mondhatjuk, hogy a sorok ritmusát a lélegzetvétel adja. Ahol mondat vége van, ott tarthatunk legnagyobb szünetet. Ahol vessző tagolja a mondatot, ott rövidebbet, ahol nincs vessző, de sortörés van, ott pedig épphogy lophatunk egy kis levegőt.

Majd beszéljük meg,

- Ki lehet a versbeszélő?
- Mi történt a madárral?
- Madárszemmel milyennek tűnhetett a szoba, az őt megfogó ember (gyerek)?
- Gyerekszemmel milyennek tünne egy madárfészek, ha egyszer benne találnánk magunkat? (És mondjuk, zsugorodnánk is hozzá egy kicsit.)

Ezek után a gyerekek írjanak egy rövid mesét vagy szabadverset, amely arról szól, hogyan látja egy kismadár a világot és minket, embereket! (Nyugodtan megfogalmazhatják a versből megismert történetet is, a madár szemszögéből.)

Vedd figyelembe!

„Lélegző” versolvasás közben rájöhetünk, hogy a szünetek is hozzátartoznak a szöveghez. Sőt, nagyon is fontosak. A versbeszélő töprengő, gondolkodó tudatállapotát a szünetek is jellemzik, a versszöveg nem feltétlenül folyamatos beszéd. A szabadvers prózaszerű, gyakran monológ, gondolatbeszéd, ami tele van résekkel, szünetekkel, üres helyekkel. Csorba Piroska versében ez a gondolkodás természetes helyzetében figyelhető meg, amire a gyerekek is könnyen ráérezhetnek.

JEGYZETEIM

3.1c Fokozottan védett állataink

15
perc

A *Fokozottan védett állatok* című tankocka segítségével a gyerekek próbálják eldönteni, hogy a képeken látható állatok közül melyek a fokozottan védettek hazánkban! A képek megjelenésekor a gyerekek közösen mérlegelik, hogy melyik csoportba tartozik! Végül a pipajellel ellenőrizhetik, hogy jól dolgoztak-e. (A tankocka elérhető a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán.)

Vedd figyelembe!

A hazánkban élő, védelem alatt álló állatok nem feltétlenül kipusztulóban lévő fajok. A tankockán lévők közül egyedül a kerecsensólyom a „vörös listás” állat. Ám a természetvédelem nemcsak globálisan, hanem területileg is vizsgálja az állatok gyakoriságát. Ha egy élőlény őshonos volt hazánkban, és itt vészesen megfogyatkozott az egyedszáma, akkor nálunk fokozottan védett élőlénynek minősül akkor is, ha a világ más táján nincs veszélyben a fennmaradása. A tankocka cseles, megoldásában az a „csavar”, hogy hazánkban a képeken látható valamennyi állat fokozottan védett.

3.2 Miért?

60
perc

3.2a Bolygóvigyázás

A gyerekek kis csoportokban olvassák el **Forgács Ildikó – Dózsa Tamás: Bolygóvigyázók kézikönyve** című könyvéből kiemelt ismeretterjesztő szöveget (elérhető a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán)! Nyomatva annyi példányra van szükség, ahány csoporttal dolgozunk.

A csoportok a szöveg elolvasása után foglalják össze a maguk számára, hogy miért pusztulnak ki a Földön az állatok! A szövegben szereplő okokat a saját tapasztalataikkal is kiegészíthetik.

Beszélgessenek arról is, hogy miként lehetne megoldani ezeket a problémákat, illetve ők maguk hogyan tudnának segíteni!

A csoportok számoljanak be a munkájukról!

30
perc

3.2b ÖKO-plakát

A kis csoportok készítsenek el egy-egy természetvédelmi plakátot, amelyen nemcsak a problémákat jelenítik meg, hanem biztatást, közös megoldást is ajánl a plakát!

A plakátokat helyezzük el a teremben, illetve keressünk nekik megfelelő kiállítóhelyet egy közösségi térben, esetleg közterületen!

30
perc

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek gondolkodjanak el az ökológiai problémákon, és keressenek saját megoldást: én mit tehetek?

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Ismeretterjesztő szöveg olvasása, értelmezése csoportmunkában
Beszélgetés
Plakátkészítés

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

Plakátkészítés anyagai, eszközei

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A reménység fogalmának differenciálása, remény ébresztése a pusztuló világ képével szemben is.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Mesehallgatás, beszélgetés a mese világról
Bibliai párhuzam kibontása
Világkép-rajzolás

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Aszfaltkréta, rajzterület
vagy zsírkréta, kartonból
kivágott körök

3.3 A virágvadász

min. 60
perc

15
perc

3.3a A virágvadász

A gyerekek feküdjenek végig a szőnyegen vagy a gyepen, és olvassuk fel nekik **Pacskovszky Zsolt: A virágvadász** című meséjét! Kérjük meg őket, hogy meseolvasás közben ne csak a szereplőket, hanem a tájakat és az egész világot is képzeljék el!

Majd beszélgessünk velük arról,

- Milyennek képzelték el Ádi világát?
- Miért vált ilyen szörnyűvé a világ?
- Mi vagy ki az oka annak, hogy ilyen lett?
- Milyen szavak jutnak eszünkbe, ha jellemezni akarjuk ezt a Földet?
- Mit vetít előre az almafa elültetése, illetve az alma megjelenése?

3.3b Ádi és Évu

Keressük meg, és fejtük ki együtt a történet bibliai párhuzamait! A gyerekek olvassák el a szöveg utolsó bekezdéseit a következő mondattól: „Aztán Ádinak egyszer csak eszébe jutottak a virágmagok”, egészen a mese végéig!

- Melyik bibliai történetre utal a mese befejezése?
- A Bibliában mi történt az „almával”? Mi történik vele a mesében?
- Mi utal arra, hogy Ádi és Évu ismét az első emberpár? (Mire, illetve kire utal a két név?)
- Miért jelent reménységet az almafa és az alma megjelenése a történetben?
- Mi tölthet el minket reménységgel a mesét olvasva?
- És mi tölthet el reménységgel a Bibliát olvasva?

Kapcsolódó

A mese vége egyértelműen a bűneset történetére utal, ahol Éva a kígyóra hallgatva eszik az „almából” (amiről tudjuk, hogy nem alma volt, illetve nem tudjuk pontosan a „gyümölcs” fajtáját). Pacskovszky Zsolt meséjében azonban éppen Évu az, aki nem engedi Ádinak, hogy beleharapjon az almába. A mesében nem szerepel az isteni tiltás, viszont bemutatja, hogy az Istentől ajándékba kapott Földnek mennyire rossz gazdája volt az ember. Zsákmánynak tekintette Isten teremtett világát, így mohósága által önmagával együtt pusztította el. A történetben Évu gesztusa az önmérséklet mozzanata, a birtoklási vágy, önzés, élvezet-hajhászás megfékezésének gesztusa, amely a mi világunkban is alapja lehet az ökológiai szemléletformálásnak.

Biblikusan pedig az első bűnesetben már benne van a protoevangélium, a remény arra, hogy Jézus megszabadít minket a bűneinktől.

JEGYZETEIM

3.3c Köd és fény

Végezetül a gyerekek olvassák el **Zelk Zoltán: Köd és fény** című meséjét! A gyerekekkel együtt értelmezzük a szöveget, beszélgetünk róla a tanegység többi szövegéhez, olvasmányához viszonyítva!

Szintézisként a kis csoportok egy-egy rajzban foglalják össze a foglalkozáson megtapasztaltakat! A gyerekek rajzolhatnak a szabadban krétával, egy-egy aszfaltra rajzolt körbe, vagy rajzolhatnak a teremben egy-egy kartonból kivágott körre. A körben lesz a világ, Ádi és Évu világa, ami sötét és mocsos, ám amiben megjelenik a fény, egy kis virág(mag) vagy almafa formájában.

Vedd figyelembe!

Bár Zelk Zoltán a múlt század hatvanas éveiben írta meséjét, és valószínűleg „igazi” ködre gondolt, ma már a környezetszennyezés, a szmogriadók világában a „köd” értelmezhető a városokat fojtogató szmog jelképeként is. A fény megjelenése pedig nemcsak az emberi szeretetről beszél, hanem Isten kegyelméről is, amit szó szerint reménységként ír le Zelk Zoltán.

